

UJEP založila Institut kosmického výzkumu Jaroslava Sýkory UJEP

16.5.2024 - Kateřina Bernardová Sýkorová | Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

Osmiletá mezinárodní činnost v oblasti kosmického výzkumu byla 11. května 2024 na ústecké univerzitě zúročena založením historicky prvního českého vědecko-výzkumného pracoviště zaměřeného na oblast vesmíru. Kromě kosmického výzkumu a s ním spojených aktivit se obecně specializuje na fungování člověka a malých sociálních skupin v širokém spektru exponovaných profesí.

Institut kosmického výzkumu Jaroslava Sýkory UJEP zahájil svoji činnost dne 11. května 2024, v den nedožitých 90. narozenin Jaroslava Sýkory. PhDr. Jaroslav Sýkora, plukovník v. v., IAAM, stíhací pilot a sociolog, byl zakladatelem kosmického výzkumu v 80. letech 19. století v České republice. Bádání v oblasti letectví a kosmonautiky věnoval celý svůj profesní i osobní život, přičemž v Armádě České republiky založil několik výzkumných a expertních pracovišť pro vrcholové velení armády.

„Jméno mého otce v názvu institutu je nejen odkazem na jeho výzkum, ale také poctou jeho usilovné vědecké a výzkumné práci, kdy neznal překážek a navzdory dlouhodobým vážným zdravotním potížím zůstal vizionářem, nesmírně inspirující osobností v cestě za prosociálními cíli a vizemi,“ říká vedoucí výzkumného týmu KOSMOW a zároveň vedoucí Institutu kosmického výzkumu Jaroslava Sýkory UJEP Kateřina Bernardová Sýkorová.

Český výzkumný tým KOSMOW, který se svým otcem, Jaroslavem Sýkorou, Kateřina Bernardová Sýkorová spoluzaložila v roce 2016, spolupracuje s Fakultou sociálně ekonomickou UJEP od roku 2019, přičemž se na mezinárodní úrovni věnuje nejen oblasti kosmického výzkumu, ale také komplexní biopsychosociální analýze fungování člověka a malé sociální skupiny u osob působících ve vysoce specifických, extrémně a nadlimitně náročných životních či pracovních podmínkách.

Kateřina Bernardová Sýkorová je zapálenou propagátorkou biopsychologického výzkumu člověka v náročných podmínkách ve vesmíru či pod vodní hladinou, přičemž se se svým týmem neomezuje pouze na získávání a vyhodnocování dat, ale také na sociální aspekt výzkumu, tedy nacházení doporučení pro zlepšení podmínek života lidí, kteří často při své náročné práci riskují poškození zdraví i vlastní životy.

Výsledkům jejich výzkumu již věnuje pozornost mezinárodní vědecký svět i specializované popularizační platformy. V rozhovoru pro Universitas **Let na Mars bude pro posádku extrémně psychicky a fyzicky náročný. Jak ji sestavit a trénovat?** Kateřina hovoří o elitním zapojení českého týmu do mezinárodního projektu SIRIUS 2017-2027, který zkoumá, jak kosmické posádky mohou zvládnout let na planetu Mars, tedy dlouhodobou izolaci a adaptabilitu na vysoce specifické životní prostředí vesmíru.

Vědecké výstupy týmu v projektu SIRIUS 2017-2027, konkrétně k aplikaci autorské metody Sociomapování, zveřejnil i prestižní recenzovaný časopis zaměřený na letectví a kosmonautiku Aerospace, letos studií **Mapping of Communication in Space Crews** a vloni článkem **Application of a Psychosocial Approach to the Identification and Strengthening of Adaptation Mechanisms of Humans and a Small Social Group during the Isolation Experiment “SIRIUS 2017-2023”**.

Výjimečnou práci týmu KOSMOW popularizoval nedávno také časopis Psychologie dnes: **Cestu na Mars bych nezvládla / Táhnout za jeden provaz a krýt si záda**

Na platformě Institutu kosmického výzkumu Jaroslava Sýkory UJEP jsou již nyní naplánované aktivity, z nichž první bude cesta do Prahy na největší „**Veletrh vědy 2024**“, který se pod záštitou Akademie věd ČR uskuteční na výstavišti v Letňanech ve dnech 30. 5. – 1. 6. 2024. Na veletrhu se budou prezentovat zároveň další čtyři fakulty UJEP. Tři zástupci institutu dále vystoupí na **kongresu 75. IAC v Miláně**, kde byly přijaty dokonce tři abstrakty. Ve dnech 14.–18. října 2024 zde budou prezentovat klíčové výstupy z vlastních studií v rámci čtyř izolačních experimentů: SIRIUS-17, SIRIUS-19, SIRIUS-21 a SIRIUS-23.

*„Na 28. listopad pak v Praze plánujeme již **3. odbornou konferenci**, kde představíme smysl, cíl, tematické zaměření a zejména hlavní i dílčí úkoly Institutu, ale také snahy o spolupráci a účast v projektech významných mezinárodních institucí, jako jsou například NASA a ESA, a dalších pracovišť, společností a univerzit,“* doplňuje Bernardová Sýkorová.

V akademickém prostředí chtějí pracovníci Institutu prohloubit dosavadní spolupráci nebo nově navázat pracovní vztahy v oblasti vědy a výzkumu vesmíru např. s Univerzitou v Bergenu či s Univerzitou L. Maxmiliána v Mnichově ad.

Na listopadové konferenci též zazní další klíčové výsledky z realizovaného projektu AQUAKOSMOW10 nebo nástin zamýšleného projektu AQUASPACE 17-21, na kterém budou participovat významné české i zahraniční instituce a výzkumní pracovníci z mnoha vědních oborů. Jmenujme např. QED GROUP,

a. s., České vysoké učení technické v Praze, Spectrasol, s. r. o., Psychologický ústav AV ČR, Filozofická fakulta UK, Fakulta tělovýchovy a sportu UK, Horizont 3000 a Akademie věd ČR. Ke spolupráci budou přizváni dále Armáda ČR, Ústav leteckého zdravotnictví Praha, Masarykova univerzita, záchrannářské sbory potápěčů a hasičů, ze zahraničních partnerů pak NASA, ESA a další významné instituce.

Kontakt:

PhDr. Kateřina BERNARDOVÁ SÝKOROVÁ, plk. v. v.
vedoucí výzkumného týmu KOSMOW
vedoucí Institutu kosmického výzkumu Jaroslava Sýkory UJEP
Fakulta sociálně ekonomická UJEP/ www.ujep.cz /

<https://www.ujep.cz/cs/48428/ujep-zalozila-institut-kosmickeho-vyzkumu-jaroslava-sykory-ujep>